

VẤN ĐỀ NHÂN QUYỀN VÀ TỘI PHẠM

Ls Lê Đức Minh

Tháng trước chính phủ Queensland đã ban hành một đạo luật mới nhằm đối phó với hai đối tượng là những tay tội phạm tình dục nguy hiểm và những tay bikie cưỡi xe Harley Davidson. Thậm chí sau khi đã ngồi tù, xã hội và luật pháp cần có những biện pháp kiểm soát những tay tội phạm tình dục nguy hiểm. Tuy nhiên việc nặng tay kiểm soát hoạt động của những băng nhóm bikie là một vấn đề có nhiều tranh cãi.

Một trong những vấn đề được giới luật gia tranh cãi nhiều nhất đó và việc chính phủ được quyền tuyên bố một số băng bikie là những tổ chức tội phạm. Tiếp đó là vấn đề những đạo luật nặng tay với các băng nhóm bikie có thể vi phạm nghiêm trọng những quyền công dân cơ bản của nước Úc như quyền tự do ngôn luận, tự do lập hội và quyền không bị tùy tiện bắt giữ, và quyền được xét xử công bằng.

Việc đạo luật chống các băng đảng bikie được thông qua tại quốc hội Queensland, một lần nữa cho thấy sự thiếu sót điều khoản về nhân quyền trong hiến pháp liên bang Úc có thể có những ảnh hưởng nghiêm trọng lên quyền tự do căn bản của người dân Úc.

Hiến pháp liên bang Úc không yêu cầu chính phủ liên bang Úc phải soạn thảo và thông qua một đạo luật về nhân quyền. Do bối cảnh lịch sử, nước Úc đã không có những cuộc nội chiến đẫm máu, không có những cuộc cách mạng bạo lực, và những người tham gia soạn thảo bản Hiến pháp đã tuyệt đối tin tưởng

vào truyền thống dân chủ và pháp trị của hệ thống luật pháp và chính trị của hệ thống Westminster bảo đảm nhân quyền sẽ được tôn trọng tại nước Úc.

Tuy nhiên trong thực tế, việc thiếu vắng một đạo luật về nhân quyền liên bang khiến cho hệ thống tòa án tại Úc từ các tòa thượng thẩm lên đến Tối cao Pháp viện gặp khó khăn khi có những cáo buộc rằng các đạo luật của tiểu bang hay liên bang vi phạm nhân quyền.

Bù vào sự thiếu sót đó thì sự độc lập của hệ thống tư pháp đã được ghi rõ trong Hiến pháp đã khiến cho chính phủ và quốc hội các cấp tại Úc không được sử dụng quyền lực của hệ thống tư pháp, hay cướp quyền của hệ thống tư pháp nhằm tùy tiện trừng phạt công dân.

Trong thập niên vừa qua, Tối cao Pháp viện Úc đã nhiều lần phán quyết rằng nhiều đạo luật đối phó với các băng đảng bikie đã vi phạm Hiến pháp bởi vì những đạo luật này chi phối tính độc lập của hệ thống tư pháp các tiểu bang và gây khó khăn cho các hoạt động của các hệ thống tư pháp này.

Một trong các đạo luật này là đạo luật [Vicious Lawless Association Disestablishment Act 2013](#) của tiểu bang Queensland mà đối tượng là các băng đảng bikie. Đạo luật này quy định các thành viên của các băng đảng có thể bị kết án với mức án tối thiểu bắt buộc từ 15 đến 25 năm. Việc quy định mức án tối thiểu này làm giới hạn quyền hành xử độc lập của các quan tòa trong khi xem xét hình phạt thích hợp cho từng can phạm. Tuy nhiên Tối cao Pháp viện Úc vừa qua đã phán quyết rằng mức án tối thiểu bắt buộc của đạo luật nói trên là không vi hiến.

Cần lưu ý một điều là vào năm 1922, quốc hội tiểu bang Queensland đã thông qua đạo luật giải tán thượng viện của quốc hội Queensland. Tối cao Pháp viện Úc lúc đó đã không đưa ra một phán quyết nào về vấn đề này. Do đó nhiều người tin rằng hạ viện trong quốc hội Queensland coi như có quyền lực vô hạn, vì thượng viện vốn dùng để kiểm soát hạ viện, đã bị giải tán. Trong thực tế đạo luật chống bikie nói trên đã được quốc hội Queensland thông qua nhẹ nhàng và không gặp bất cứ sự phản đối nào.

Nhiều người cho rằng đạo luật chống bikie của tiểu bang Queensland đã là một ví dụ điển hình của Hiến pháp Úc đã không ngăn được các quốc hội tiểu bang ban hành những đạo luật vi phạm nhân quyền. Chính phủ Queensland cũng đã tuyên bố sẽ thành lập một nhà tù kiên cố theo kiểu nhà tù Guantanamo Bay ở Mỹ để giam giữ thành viên các băng đảng bikie. Câu hỏi là liệu vấn đề các băng đảng bikie tại Queensland và tại Úc đã nguy hiểm vượt quá khả năng đối phó của cảnh sát để cần có những đạo luật mạnh tay như trên.

Theo các con số thống kê thì tại Queensland hiện nay có 14 băng bikie được coi là sống ngoài vòng pháp luật với khoảng hơn 900 thành viên. Trong đó có ba băng đảng được xem là nguy hiểm cho xã hội gồm băng Finks ở Gold Coast, băng Bandidos và băng Rebels. Dự luật Criminal Law (Criminal Gangs Disruption) Amendment Bill đang được thảo luận đề nghị phân loại 26 băng bikie vào danh sách các tổ chức tội phạm sống ngoài vòng pháp luật.

Phải chăng các băng bikie thực sự nguy hiểm? Những con số thống kê cho thấy các băng bikie chỉ gây ra 0.6% trong tổng số các hoạt động tội phạm. Tại vùng Gold Coast trong 12 tháng vừa qua tội phạm liên quan đến các băng bikie chỉ chiếm có 0.9%. Như vậy chứng tỏ rằng các băng bikie không phải là lực lượng tội phạm chủ yếu tại Úc. Những tội phạm liên quan nhiều nhất đến các băng bikie là vi phạm điều kiện tại ngoại hầu tra, lái xe không bằng và sở hữu ma túy với số lượng nhỏ.

Hình ảnh những băng đảng bikie với những bộ đồng phục và bộ dạng hung dữ đã làm những người Úc bình thường lo sợ. Dĩ nhiên từ dân chúng đến các chính khách, ai cũng muốn có những đạo luật nhằm kiểm soát hoạt động tội phạm của những băng đảng bikie. Tuy nhiên không vì một thiểu số nhỏ bikie, mà chúng ta có những đạo luật có thể ảnh hưởng đến quyền tự do căn bản mà mọi người Úc được hưởng theo đúng pháp luật.

Sau khi xảy ra những xung đột bạo lực ở vùng Gold Coast liên quan đến các băng đảng bikie, chính phủ Queensland đã lập tức tuyên chiến với những băng đảng này. Thủ hiến Queensland là Campbell Newman đã tuyên bố rằng các băng bikie sẽ bị phân loại là tổ chức tội phạm và sẽ bị pháp luật đối xử nghiêm khắc.

Tuy nhiên phải nhận thấy một điều rằng trước khi tuyên chiến với các băng bikie cần phải thấy rõ rằng không phải băng bikie nào cũng giống nhau.

Tội phạm có tổ chức phá hoại sự bình yên xã hội và để lại những hậu quả nghiêm trọng cho các cộng đồng dân cư và doanh nghiệp. Thêm vào đó chiến tranh giữa các băng đảng bikie có thể làm cho nhiều người vô tội bị thương hay thậm chí mất mạng.

Dĩ nhiên nước Úc có những tổ chức tội phạm, cũng như bất cứ quốc gia nào. Những băng đảng bikie có những hoạt động tội phạm dĩ nhiên phải bị pháp luật trừng trị. Tuy nhiên việc cho rằng mọi băng đảng bikie đều là những băng tội phạm có tổ chức là một tuyên bố mang tính chất nguy hiểm.

Trước hết cần phải có những nghiên cứu cụ thể để xác định các băng bikie nào có những hoạt động tội phạm và mức độ như thế nào. Tiếp đó là cần có những đạo luật và những đơn vị chống tội phạm có tổ chức hoạt động hữu hiệu để đối phó.

Điều ai cũng thấy rõ là không phải chỉ có các băng bikie là ẩu đả nhau trên đường phố, và cũng không phải chỉ riêng các băng bikie là buôn bán ma túy. Những hoạt động tội phạm có tổ chức và bạo lực trên đường phố không phải chỉ gắn liền với các băng bikie. Do đó trừng trị các băng bikie không thể giải quyết được hai vấn nạn nói trên.

Điều nguy hiểm khác là đạo luật nói trên ở Queensland trên tinh thần là đạo luật chống bikie, nhưng lại không có một chữ nào nhắc đến các băng đảng bikie mà chỉ nói đến các tổ chức tội phạm và “những người có quan hệ với các tổ chức tội phạm”. Do đó trên thực tế đạo luật này có thể dùng để chống lại bất cứ tổ chức và cá nhân nào mà chính quyền cho là tội phạm có tổ chức hay những người có quan hệ với các tổ chức này.

Người có quyền phân loại một tổ chức là tổ chức tội phạm lại chính là chính quyền và quốc hội. Có nghĩa là không cần bằng chứng hay không cần đến phán quyết của các quan tòa để một tổ chức bị phân loại là tổ chức tội phạm. Đây chính là khởi điểm điểm của các hành vi vi phạm nhân quyền của chính phủ.

Tổ chức tội phạm ví dụ mafia là những tổ chức có hệ thống điều hành từ trên xuống dưới. Trong khi đó các hoạt động tội phạm liên quan đến các băng bikie thường là do các nhóm nhỏ hay cá nhân thực hiện và không phải là được ra lệnh từ trên xuống. Do đó gọi các băng bikie này là tội phạm có tổ chức là không đúng.

Cũng tại Queensland, tổng trưởng tư pháp tiểu bang là Jarrod Bleijie đã quyết định cùng lúc trở thành quan tòa, bồi thẩm đoàn và đao phủ thủ khi dành riêng cho mình quyền giam tù những người mà ông ta gọi là tội phạm tình dục.

Hệ thống tam quyền phân lập như của Hoa kỳ hay hệ thống Westminster của Anh quy định rằng chỉ có quan tòa mới có quyền tuyên án và giam tù một can phạm nào đó. Do đó một vị bộ trưởng dành cho mình quyền giam tù can phạm là một sự vi phạm nghiêm trọng hệ thống chính trị và pháp luật của nước Úc, là vi hiến.

Đạo luật mới liên quan đến việc kiểm soát những can phạm tình dục sau khi ra tù đã cho phép số phận của những can phạm này phụ thuộc vào các chính trị gia. Mà trong đại đa số trường hợp các chính trị gia là những người luôn bị áp

lực làm theo ý kiến của dư luận hay là những kẻ cơ hội. Các chính trị gia có thể lợi dụng sự phẫn nộ của dư luận để giam tù một can phạm nào đó không cần xét xử hầu kiểm phiếu trong các cuộc bầu cử.

Cần ghi nhớ một điều rằng bất cứ chính phủ nào cũng đều có khuynh hướng lạm quyền hay trở thành độc đoán và độc tài. Do đó sự độc lập của hệ thống tư pháp và quyền tự do ngôn luận của người dân chính là phương tiện để buộc mọi chính phủ phải hành xử trong phạm vi hiến định và tôn trọng những quyền căn bản của mọi công dân.

Tài liệu tham khảo

Gabrielle Appleby, Bikies Crackdown: did the Constitution fail Queensland?, The Conversation, 21/10/2013

[Terry Goldsworthy](#) , A phony war: bikies aren't the only problem on Queensland's Glitter Strip , The Conversation, 21/10/2013

[Mike Pottenger](#) , Murders and acquisitions: the corporatisation of global organised crime, The Conversation, 03/10/2013

[Mark Lauchs](#) , The great bikie beat-up: why we shouldn't confuse crime lords with boofheads on bikes, The Conversation, 5/10/2013